

TEREKENİN RESMİ DEFTERİNİN TUTULMASININ ANONİM ŞİRKETİN NAMA YAZILI PAY SENETLERİ ÜZERİNDEKİ MİRASÇILIK HAKKINA ETKİSİ

Prof. Dr. Şükrü Yıldız*/Prof. Dr. Ömer Çınar**

Öz

Nama yazılı hisse senedi kıymetli evrak niteliğinde olup, hakkın senede bağlı olması nedeniyle (nama yazılı hisse senedi) olmadan, yani senet ibraz edilmeden senede bağlı haklar kullanılamayacaktır. Payın miras yoluyla kazanılmasında, mirasçının pay sahibi olarak şirkete karşı pay defterine yazım isteyebilmesi için hem nama yazılı hisse senedini hem de veraset ilamı ve taksim belgesini birlikte ibraz etmesi gereklidir. Bu nedenle, mirasçılardan birinin şirketteki payları kazanmalarını, çıplak paylarda olduğu gibi, sadece pay defterinde pay sahibi olarak görünen mirasçısının mirasçısı olduğunu belirten veraset ilamının ibrazına bağlayan kuralın, kıymetli evrak niteliğindeki nama yazılı hisse senetlerine bağlanmış paylarda uygulanması mümkün değildir. Mirasçılardan biri tarafından tereke için resmi defter tutulması amacıyla dava açılması halinde, mirasçılardan birinin miras kabul edip etmeyeceği belli olmadığından, mirasçılardan birinin miras bırakanın ölümü ile miras bir bütün olarak kanun gereğince kazanamadığı, yani TMK m. 599/1 hükmünün uygulanamayacağı kabul edilmelidir. Bu nedenle, mirasın kabul edilmesi için resmi defter tutma davasının bitmesi ve bir aylık inceleme süresinin başlaması, belirlenen en az bir aylık inceleme süresinin sona ermesinden sonra

* İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, sukru.yildiz@ihu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1064-9319.

** İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, omer.cinar@ihu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1046-3039.

da mahkemenin her mirasçayı bir ay içinde beyanda bulunmaya çağırmasını gerekli kılan bir usulün tamamlanması zorunludur (TMK m. 623, 626).

Anahtar Kelimeler: Hisse senedi, pay senedi, tereke, resmi defter tutulması, butlan davası, miras

**THE IMPACT OF OFFICIAL BOOKKEEPING
OF ESTATE ON THE RIGHT OF INHERITANCE
RELATED TO REGISTERED SHARE
CERTIFICATES IN JOINT STOCK COMPANIES**

Abstract

The registered share certificate is a commercial paper and since the right in commercial paper is tied to the promissory note, the rights attached to the promissory note cannot be exercised without the registered share certificate, in other words, without the presentation of the promissory note. In the acquisition of the share by inheritance, the heir must submit both the registered share certificate and the certificate of inheritance and partition of succession together in order to be able to request registration in the shareholders' register against the company as a shareholder. Therefore, it is not possible to apply the rule that binds the heirs to acquire shares in the company to the submission of a certificate of inheritance stating that he is the heir of the deceased, who appears as a shareholder in the shareholders' register, as in the case of uncertificated shares. If a lawsuit is filed by one of the heirs for the purpose of keeping an official book for the estate, since it is not clear whether the heirs will accept the inheritance, it should be accepted that the heirs cannot acquire the inheritance as a whole by law due to the death of the inheritor. In other words, it should be accepted that the provision of article 599/1 of Turkish Civil Law cannot be applied. Therefore, in order to accept inheritance, it is obligatory to complete a procedure requiring the completion of the official bookkeeping case and the start of the one-month review period, and the court to call each heir to make a statement within one month after the end of the specified minimum one-month review period (art. 623-626 of Turkish Civil Code).

Keywords: share certificate, estate, official bookkeeping, invalidity lawsuit, inheritance

Extended Summary

In this study; effects of the bookkeeping of the estate on the registered shares is examined through a concrete event. Briefly in the concrete case, the spouse of the inheritor, who owned all the shares of a company but transferred some of the registered shares before his death, claimed that the heirs were entitled to the shares of the company, and that the decisions taken at the general assembly meeting dated April 2022, which included unauthorized third parties but not herself although she has the ¼ percent of the inheritance, were invalid. When the concrete case is examined, there are some legal problems that need to be resolved within the scope of the dispute.

First of all, it is worth examining whether the spouse of the inheritor and other legal heirs who cannot present the registered shares have the right to participate and vote in the general assembly of the joint stock company. Each of the heirs can declare that he rejects the inheritance or wants an official liquidation or accepts it unconditionally or according to the book, within the period of making a declaration determined by the court (Turkish Civil Code art. 627/I). The heirs can choose any right they wish within the period of declaration. The heirs must declare to the court, in writing or orally, which right they have exercised during the declaration period. If no declaration is made within the period determined by the court, it will result in the inheritance being accepted according to the book kept (Turkish Civil Code art. 627/II). After the declaration period has passed, the situations stipulated in the art. 610/II of the Turkish Civil Code does not change the result of the inheritance being accepted according to the book kept. With the expiration of the declaration period, the heir accepts the inheritance according to the book kept. Interfering in affairs that exceed the ordinary management of the estate later, hiding or owning the estate does not change this result.

During the pending bookkeeping lawsuit, the heirs do not yet have the title of heir within the scope of the estate. In order for the heirs to be accepted as shareholders in the company, first of all, the title of heir must

be gained in the end of the bookkeeping lawsuit, and then the share certificate issued in the name of the inheritor and the document showing that s/he is the heir, the division agreement or the court decision regarding the division must be submitted to the company. Unless these conditions are met, the heirs cannot be registered in the company's share book by the joint stock company.

Even if the title of heir becomes clear at the end of the lawsuit, an heir does not have the right to file the lawsuit alone. The lawsuit related to the shares within the scope of the estate should be filed either by all of the heirs or by the estate representative. Moreover, in accordance with the art. 624 of Turkish Civil Code, it is not possible for an heir to file a lawsuit without obtaining the authority from the court, whether it is an ordinary or an extraordinary transaction. In the concrete case, the plaintiff heir is not authorized by the court, and the case is not filed by all the heirs or the representative of the estate. For this reason, it is not possible for the plaintiff to assert her claims in the lawsuit petition.

To sum up, if a lawsuit is filed by one of the heirs for the purpose of keeping an official book for the estate, since it is not clear whether the heirs will accept the inheritance, it should be accepted that the heirs cannot acquire the inheritance as a whole by law due to the death of the inheritor. In other words, it should be accepted that the provision of article 599/1 of Turkish Civil Code cannot be applied. Therefore, in order to accept inheritance, it is obligatory to complete a procedure requiring the completion of the official bookkeeping case and the start of the one-month review period, and the court to call each heir to make a statement within one month after the end of the specified minimum one-month review period (art. 623-626 of Turkish Civil Code). Unless these conditions are met, it is not possible to accept the heirs to acquire shares of a company within the estate.

1. Hukuki Sorun

Somut olayda miras bırakan Nisan 2020 tarihinde vefat etmiş, Sulh Hukuk Mahkemesinin veraset ilamına göre, murisin mirasçuları; sağ kalan eşi ve dört çocuğu olarak belirlenmiştir. Murisin çocuklarından biri mirası reddetmiş ve red beyanı Sulh Hukuk Mahkemesinin ilamı ile tescil edilerek

kesinleşmiştir. Murisin çocuklarından biri ise, Sulh Hukuk Mahkemesinde “Terekenin resmi defterinin tutulması davasını” açmıştır. Murisin eşi, Sulh Hukuk Mahkemesinde “Terekeye temsilci atanması davasını açmış ve her iki dava birleşmiştir. Mirasçı eş, sulh hukuk mahkemesindeki dosyada terekeye ve murisin sağ iken pay sahibi olduğu anonim şirkete geçici tereke temsilcisi atanması ve şirketlere ve terekeye dahil taşınmazlara murisin hissesi oranında tedbir konulması talebinde bulunmuştur. Mahkemece terekeye geçici tereke temsilcisi atanması talebi ile murisin pay sahibi olduğu anonim şirketin taşınmazlarına tedbir konulması ve şirket yönetimine geçici tereke temsilcisi atanması taleplerinin reddine karar verilmiştir.

Murisin pay sahibi olduğu anonim şirketin esas sermayesi 200.000.000 TL olup, hisse senetlerinin tamamı nama yazılıdır. Esas sözleşmeye göre, hisse senetleri çeşitli kúpürler halinde bastırılabilir. Anonim şirket yönetim kurulu 2016 tarihinde, esas sözleşme uyarınca, nama yazılı paylar için çeşitli tertiplerde nama yazılı hisse senetleri çıkartmış ve kıymetli evrak niteliğindeki nama yazılı hisse senetlerinin tamamını pay sahibine teslim etmiştir. Muris, sahip olduğu 10.000.000 adet nama yazılı hisse senedini (%10 payı) 2019 tarihinde ciro ve teslim yoluyla üçüncü bir kişiye devretmiştir. Hisseleri devralan kişi ise, ciro yoluyla devraldığı nama yazılı hisse senetlerini Nisan 2022 tarihinde şirkete ibraz ederek pay defterine kaydını yaptırmıştır.

Murisin eşi tarafından, Ticaret Mahkemesinde açılan davada, davalı anonim şirketin %100 oranında pay sahibinin miras bırakan olduğu, murisin 2020 tarihinde vefat etmesiyle sağ kalan eş sıfatıyla ¼ (%25) oranında sabit miras payı hakkı sahibi olduğu, böylece murisin vefat tarihinden itibaren mirasçılar arasında TMK m. 640/2, TTK m. 432/1 ve TTK m. 477/1 hükümleri uyarınca davalı şirketin hisseleri üzerinde elbirliği mülkiyeti esaslarının geçerli olduğunu, dava tarihi itibarıyla hiçbir mirasçının mirası kabul etmediğini, oy kullanma hakkı olmayan mirasçıların oy kullanarak batıl/yok hükmünde genel kurul kararıyla yönetimin değiştirildiğini, şirketin 2020 yılı sonuna ilişkin beyannamesi incelendiğinde sermayeyi temsil eden hisse senetlerinin dökümü başlıklı maddede murisin %100 ve pay tutarının 200.000.000 TL yazılı olduğunun görüldüğünü, aynı belgede Kurum ortaklarına ve Yönetim Kuruluna ilişkin listede miras bırakanın %100 hisse sahibi olduğunun yazılı olduğu, 2022 tarihinde mirasın kabul edildiği

davalı şirkete bildirilerek pay defterine pay sahipliği kaydının yapılmasının talep edildiğini, ancak bu taleplerine davalı şirket tarafından bir cevap verilmediğini, %100'ü tereke kapsamında kalan davalı şirketin Nisan 2022 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında kanuni veya akdi sıfatı bulunmayan yabancılar tarafından oy kullanılarak %100'ü tereke kapsamında kalan davalı şirket yöneticisinin değiştirildiğini, "yönetimin değiştirilmesi" yolunda alınan kararın hem kurucu - hem şekli nitelikteki emredici hukuk kurallarına aykırılık sebebiyle yok hükmünde olduğu, içerik açısından da emredici hükümlere aykırılık sebebiyle butlanla malul olduğu, şirkete kayyum atanması, bu toplantıda alınan yönetim kurulu seçim kararının yoklukla ve butlanla malul olduğunun tespitine karar verilmesi talep edilmiştir.

Davalı şirket vekili ise, davacının davayı açmasında hukuki yararı bulunmadığını, bu sebeple davanın husumet yokluğu sebebiyle reddi gerektiğini, TTK m. 446'da iptal davası açabilecek kişilerin sayıldığını, genel kurul kararlarının yokluk ve butlanla sakat olduğunun tespiti davaları için de bu hükmün kıyasen uygulanması gerektiğini, davacının yönetim kurulu üyesi ve pay sahibi olmadığını, davacının dava dilekçesinde anonim şirketin %100 oranında pay sahibi miras bırakanın sağ kalan eşi sıfatıyla ¼ oranında miras hakkına sahip mirasçısı olarak pay sahibi sıfatına sahip olduğunu iddia ettiğini, bu iddianın şirketler hukuku açısından hukuki bir geçerliliğinin bulunmadığını, müvekkili şirketin hisselerinin 2016 tarihli yönetim kurulu kararıyla nama yazılı hisse senetleri bastırarak hissedara teslim ettiğini, murisin vefatından sonra hiçbir mirasçının tedavül kabiliyeti olan bu nama yazılı hisse senetlerini şirkete ibraz etmediğini, bu nedenle mirasçıların hiçbirinin pay defterine pay sahibi olarak işlenmediğini, bu kapsamda bu davanın davacısı olan mirasçının da pay sahibi sıfatı bulunmadığını, bu sebeple huzurdaki davanın davacı tarafından açılmayacağını, davaya konu genel kurulun tüm kurucu ve şekli esaslara uygun olarak toplandığını ve karar aldığını, ilk toplantıda asgari nisabın sağlanmaması üzerine erteleme düzenlendiğini ve ikinci toplantı yapıldığını, ikinci toplantı günü olan Nisan 2022 tarihinde 10.000.000 adet nama yazılı hisse senedinin şirkete ibraz edilmesi üzerine nisaba uyularak toplantının yapıldığını, müvekkili şirketin 2016 tarihli yönetim kurulu kararı ile nama yazılı hisse senetleri bastırarak murise teslim ettiğini, her ne kadar nama yazılı hisse senetlerinin çıkarıldığı tarihte şirketin %100 hissesi murise ait olsa da daha sonra murisin sağlığında bu nama yazılı

hisse senetlerini kime veya kimlere devrettiğinin müvekkil şirketçe bilinmediğini, bu kapsamda davacının mirasçı sıfatıyla, miras payına düşen oranda pay defterine kaydedilmesi ve pay sahibi haklarından yararlandırılması halinde nama yazılı pay senetlerini devralan kişilerin daha sonra bu hisse senetlerini şirkete ibraz etmesi halinde aynı şirket hisselerinin birden fazla hissedarı olması gibi hukuksuz bir durumla karşılaşılacağını, nama yazılı pay senetlerinin pay defterine kaydının kurucu değil açıklayıcı nitelikte olduğunu, geçerli bir kayda rağmen kaydın henüz yapılmamış olmasının mümkün olduğunu, bu nedenlerle davacının nama yazılı hisse senetlerini fiziken ortaklığa ibraz etmeden şirket hissedarı olarak pay defterine kaydını ve pay sahipliği haklarından yararlanmayı talep etmesi ve yine pay sahibi olduğunu ispat etmesizin bu davayı ikame etmesinin haksız ve hukuka aykırı olduğunu, davacı tarafın tüm taleplerinin ve davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Somut olay incelendiğinde, uyuşmazlık kapsamında çözülmesi gereken hukuki sorunlar şu şekilde tespit edilebilir:

1. Uyuşmazlık konusu olayda murisin eşi, Nisan 2022 tarihli genel kurul toplantısında alınan kararların iştirak halinde malik olan mirasçılardan bir kısmının veya birisinin ya da mirasçıların pay devri yaptığı yetkisiz üçüncü kişilerin katılımı ile gerçekleştirildiğini, kendisinin mirasçı olduğu halde bu toplantıya davet edilmediğini, bu nedenle yönetim kurulu üye seçimi kararının yokluk veya butlanla sakat olduğunu ileri sürmüştü, davacının daha sonraki dilekçelerinde ise, miras bırakan tarafından ciro ve teslim yoluyla üçüncü kişiye yapılan ve pay defterine kaydedilen nama yazılı pay senedinin geçerli imza ile yapılmadığı, imzaların sahte olduğu iddiasında bulunulmuştur. Öyleyse ilk olarak, nama yazılı hisse senetlerini ibraz edemeyen murisin eşinin ve diğer yasal mirasçıların anonim şirketin genel kuruluna katılım ve oy haklarının olup olmadığı incelenecektir.

2. İkinci olarak, davalı anonim şirketin dava konusu genel kurul toplantısında alınan kararın yokluk veya butlanla sakat olup olmadığı ele alınıp incelenecektir.

3. Son olarak, davalı, bu davanın aktif husumet ehliyeti bulunmayan davacı tarafından açılmayacağı savunmasında bulunmaktadır. Davacı ise aktif husumet ehliyetinin bulunduğu iddiasındadır. Bu nedenle, murisin yasal mirasçılarının ve somut olayda davacı eşin, anonim şirketin genel kurulunun

yokluğu ya da hükümsüzlüğü veya iptali için dava açma hakkının yani, aktif husumet ehliyetinin bulunup bulunmadığı hususu üzerinde durulacaktır..

2. Terekenin Resmi Defterinin Tutulması Sırasında Mirasçılarının (Somut Olayda Davacının) Anonim Şirkette Pay Sahibi Sifatını Kazanıp Kazanmadığı

Yasal mirasçı olan murisin çocuklarından biri, TMK m. 619 uyarınca, murisin vefat tarihinden sonraki bir ay içinde, 2020 tarihinde terekenin resmi defterinin tutulması için Sulh Hukuk Mahkemesinin 2020/ ... Esasına kayıtlı davayı açmıştır. Bu davanın diğer mirasçılar hakkında da etkili olduğu TMK m. 619/son hükmünde açıkça belirtilmiştir. Somut olayda, davacı, dava tarihinde henüz tereke üzerinde hak iktisap etmemiş olup, nitekim dava dilekçesinde, “*dava tarihi itibarıyla hiçbir mirasçının mirası kabul etmediğini*” zaten açıkça belirtmektedir. Davacı, şirkete Mayıs 2022 tarihinde ihtarname göndererek mirası kabul ettiğini ve kendisinin pay defterine kaydedilmesini talep etmişse de davalı şirket, davacının onay talebini Haziran 2022 tarihinde reddetmiştir. Esasen anılan tarihte resmi defter tutulması işlemi henüz sonuçlanmadığından davacının davalı şirkette pay sahibi sıfatı da bulunmamaktadır. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için mirasın resmi defterinin tutulmasına ilişkin kısa bir açıklama yapmakta yarar görülmektedir.

Mirasın kazanılması üzerine mirasçının mirası kayıtsız şartsız kabul etmesi mümkün olduğu gibi reddetmesi de mümkündür. Mirasçının mirası kabul etmesine ve reddetmesine etki eden en önemli sebep hiç şüphesiz terekenin mali durumudur. Kanun koyucu bu durumu öngörerek terekenin resmi defter tutulmasını düzenlemiştir. Terekenin resmi defterinin tutulmasının en önemli amacı, mirasçılarının terekenin mali durumu hakkında bilgi sahibi olması ve mirasçılarının terekenin resmi defterinin tutulmasıyla aktif ve pasifini görerek mirası kabul ve ret hakkını kullanabilmesidir¹.

Mirasçılar, terekenin resmi defterinin tutulması ve mirasın tutulan deftere göre kabul edilmesi halinde terekenin borçlarından sadece deftere yazılanlardan sorumlu olacaklar ve deftere yazılmayanlardan ise kural olarak

1 Sezer Çabri, *Miras Hukuku Şerhi*, C.II, (TMK m.575-639), İstanbul 2020, s. 702, 703; M. Kemal Oğuzman, *Miras Hukuku*, 6. Bası, İstanbul 1995, s. 300; Necip Kocayusufpaşaoğlu, *Miras Hukuku*, 3. Bası, İstanbul 1987, s. 635; Zahit İmre/Hasan Erman, *Miras Hukuku*, 15. Basım, İstanbul 2021, s. 381-382.

sorumlu olmayacaklardır. Türk Medeni Kanununun 619. maddesine göre, “Mirası reddetmeye hakkı olan her mirasçı, terekenin resmî defterinin tutulmasını isteyebilir. Defter tutma, mirasın reddine ilişkin usule uyulmak suretiyle, bir ay içinde sulh hâkiminden istenir. Mirasçılardan birinin defter tutma istemi, diğerleri hakkında da etkili olur”². TMK m. 619’a göre, terekenin resmî defterinin tutulmasını istemeyen, mirası kabul veya reddetmemiş mirasçılar da resmî defter tutulmasının sonuçlarından yararlanır ve onlar da TMK m. 627’deki seçimlik haklardan (mirasın reddi, resmî tasfiye, mirasın tutulan deftere göre kabul veya kayıtsız şartsız kabul) birini kullanabilir. Mirasçılık sıfatlarının geçici niteliğinin devam etmesi halinde terekenin resmî defterinin tutulması diğerleri hakkında da etkili olacaktır³.

Kanunda, zorunlu yönetim işlerinin yapılabileceği düzenlenmişse de zorunlu işin yapılmasına veya yürütülmesine kimin karar vereceği konusunda bir düzenleme getirilmemiştir. Doktrinde, zorunlu işlerin yapılmasına sulh mahkemesinin karar vereceği ve bu konuda mirasçılardan birini veya üçüncü bir kişiyi görevlendireceği, mirasçıların veya ilgililerin tek başına zorunlu işleri yapma yetkisinin olmadığı, mirasçılardan birinin terekenin zorunlu işlerini görmesi, ret hakkını ortadan kaldırmayacağı, zorunlu işlerinin yapılması, terekenin olağan yönetimi niteliğinde olan işlerden olup, mirasın kabulü sonucunu doğurmayacağı belirtilmiştir (TMK m. 610/II)⁴.

Mirasçılardan her biri sulh mahkemesince belirlenen beyanda bulunma süresi içinde mirası reddettiğini veya resmî tasfiye istediğini ya da deftere göre veya kayıtsız şartsız kabul ettiğini beyan edebilir (TMK m. 627/I). Mirasçılar, beyanda bulunma süresi içinde dilediği hakkı seçebilir. TMK m. 627/I’de mirasçılardan her birinin, tanınan süre içinde mirası reddettiğini

2 Belirtmek gerekir ki, TMK m. 619 uyarınca terekenin defter tutulması, TMK’nın 590 vd. maddelerindeki tedbir niteliğinde ve terekenin mirasçılara sağlıklı şekilde intikal etmesi için gerçekleşen tespit ve defter tutulmasından farklıdır. Nitekim Yargıtay 2. HD’nin 21.11.2022 tarihli ve 2002/11190 E. ve 2002/12820 K. sayılı kararında bu husus açıkça belirtilmiştir. Bu hususta bkz. İlhan Helvacı, *Gereğçeli-Karşılaştırmalı-İçtihatlı-Notlu- Türk Medeni Kanunu*, C.III, İstanbul 2013, s. 284.

3 Ali Naim İnan/Şeref Ertaş/Hakan Albaş, *Türk Medeni Hukuku - Miras Hukuku*, Ankara 2008, s. 521; Mustafa Dural, *Türk Özel Hukuku C. IV - Miras Hukuku*, İstanbul 2015, s. 424-425; Mehmet Özgür Avcı, *Mirasın Mahkeme Kararı ile Paylaşılması*, İstanbul 2014, s. 111; İmre/Erman, s. 382-333.

4 Dural, s. 427; Çabri, s. 736-737.

veya resmî tasfiye istediğini ya da deftere göre veya kayıtsız şartsız kabul ettiğini beyan edebileceği düzenlenmiştir. Mirasçıların beyanda bulunma süresi içinde hangi hakkı kullandığını sulh mahkemesine yazılı veya sözlü olarak beyan etmesi gerekir⁵.

Mahkemece belirlenen süre içinde beyanda bulunulmaması halinde mirasın tutulan deftere göre kabul edilmesi sonucu doğacaktır (TMK m. 627/II). Beyanda bulunma süresi geçtikten sonra TMK m. 610/II'de öngörülen hallerin gerçekleşmesi, mirasın tutulan deftere göre kabul edilmesi sonucunu değiştirmez. Beyanda bulunma süresinin geçmesiyle mirasçı, mirası tutulan deftere göre kabul etmiş olur. Sonradan terekenin olağan yönetimini aşan işlere karışılması, tereke mallarının gizlemesi veya kendisine mal edilmesi, bu sonucu değiştirmez⁶.

Resmî defter tutulması sonucunda mirasçının sahip olduğu haklar yenilik doğuran niteliktedir. Mirasçının beyanda bulunarak mirası kabul etmesi, reddetmesi, resmî tasfiye istemesi veya mirası tutulan deftere göre kabul etmesi kesin olarak hüküm ve sonuç doğurur ve seçilen haktan geriye dönülemez. Buna göre, mirasçının mirası reddetmesi halinde ret beyanının sulh mahkemesine yöneltilmesiyle birlikte mirasçılık sıfatı kesin olarak sona ermiş olur. Sonradan ret beyanı geri alınarak diğer haklar kullanılamaz⁷.

Birden fazla mirasçının bulunması ve her birinin farklı bir seçim hakkını kullanması hallerinde, birinin seçtiği hak diğerini etkilemez. Her bir mirasçı, kendi seçtiği hakkın sonuçlarına tabi olacaktır. Mirasçılardan birinin mirası tutulan deftere göre kabul etmesi, diğer mirasçının ise mirası reddetmesi veya kayıtsız şartsız kabul etmesi mümkündür⁸.

Mirasçılardan biri tarafından tereke için resmî defter tutulması amacıyla dava açılması, TMK m. 599/1 hükmünün uygulanmasına engel oluşturur. Bu durumda mirasçıların mirası kabul edip etmeyeceği belli değildir. Yani anılan dava süresince, mirasçılar, miras bırakanın ölümü ile mirası bir bütün olarak kanun gereğince kazanmamışlardır. Bu nedenle, mirasın kabul edilmesi için resmî defter tutma davasının bitmesi, bir aylık inceleme

5 Dural, s. 428, 429; İnan, s. 526; Rona Serozan/Baki İlkay Engin, *Miras Hukuku ve Uygulama Çalışmaları*, Ankara 2018, s. 541-542; İmre/Erman, s. 388-389.

6 Çabri, s. 754-755; Kocayusufpaşaoğlu, s. 641; Serozan/Engin, s. 541.

7 Çabri, s. 755-756; Kocayusufpaşaoğlu, s. 606; Serozan/Engin, s. 525.

8 Dural, s. 429, s.430; Çabri, s. 756-757; İnan, s. 526; İmre/Erman, s. 389-390.

süresinin başlaması, belirlenen en az bir aylık inceleme süresinin sona ermesinden sonra da mahkemenin her mirasçıyı bir ay içinde beyanda bulunmaya çağırmasını gerekli kılan bir usulün tamamlanması zorunludur (TMK m. 623, 626)⁹. Mirasçılardan her biri kendisine tanınan süre içerisinde mirası reddettiğini veya resmi tasfiye istediğini ya da deftere göre veya kayıtsız şartsız kabul ettiğini beyan edebilir. Süresi içinde herhangi bir beyanda bulunmayan mirasçı, mirası tutulan deftere göre kabul etmiş sayılır (TMK m. 627). Resmî defter tutma usulünde mirasçılardan mirası kabul etmesi, resmi defter tutulmadan mirasın tutulmasından farklı bir irade açıklamasını gerektirir¹⁰.

Resmi deftere göre kabulün sonucu, TMK m. 628'de gösterilmiştir. Resmi deftere göre kabul edilen miras, mirasçıya sadece deftere yazılmış borçlarla geçer. Bu suretle mirasın geçmesi, mirasın açıldığı tarihten itibaren hüküm ifade etmektedir¹¹. Resmi defter tutulması mirasçılardan terekenin mali durumu hakkında bilgi sahibi olmasını amaçladığından, defterin tutulması sırasında terekenin mali durumunun değişmemesi önem arz etmektedir. TMK'nın 624. maddesi ve Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet Ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük m. 43 uyarınca resmî defter tutma süresince, sadece yapılmaması terekenin zararına sebep olacak zorunlu yönetim işleri yapılabilecektir¹². Bu nedenle davacı tarafından dava konusu şirket hisselerine ilişkin böyle bir dava açılması mümkün olmadığı gibi, zorunlu yönetim işlerinin varlığı halinde bile sulh mahkemesi tarafından yetki verilmesi zorunlu olduğundan, mahkemece yetkilendirilmeyen davacı tarafından işbu bu nedenle de dava açılması mümkün değildir.

Somut olayda, davacının terekenin resmi defterinin tutulması davasında, mirası kayıtsız şartsız kabul ettiğine dair bir beyanı bulunmamaktadır. Davacı, mirası kayıtsız şartsız kabul ettiğini Sulh Hukuk Mahkemesinin 2020/ ... Esas sayılı dosyası kapsamında, kanunda gösterilen usul çerçevesinde mahkemeye yapmak yerine, davalı şirkete gönderdiği noter

9 Yargıtay 2.HD. 27.3.2004 tarihli ve 2004/2234 E. ve 2004/3350 K. sayılı kararı, bkz. Helvacı, s. 293.

10 Ahmet Kılıçoğlu, *Miras Hukuku*, Genişletilmiş 8. Bası, Ankara 2018, s. 305; Avcı, s. 111; İnan, s. 526 vd.

11 Çabri, s. 761; Oğuzman, s. 304; Kılıçoğlu, s. 306.

12 Çabri, s. 736-737; İmre/Erman, s. 386.

ihтары ile bildirmiştir. Bu durum, davalının genel kurul toplantısının yapıldığı Nisan 2022 tarihinde henüz pay sahibi sıfatının bulunmadığını ortaya koymaktadır.

Esasen doktrinde de Prof. Dr. Hayri Domaniç, “*Vefat ile müteveffanın sahip olduğu hisseler, mirası red, defter tutma talebi, resmi tasfiye isteği halleri hariç, miras hisseleri nisbetinde mirasçıya geçer*” şeklinde görüşünü belirtmiş ve resmi defter tutma talebinin, mirasın ölüm anında mirasçılara geçeceği kuralını ortadan kaldıracığı görüşünü açıkça benimsemiştir¹³. Anılan sebeplerden dolayı mirasçılarının, somut olayda davacının, terekenin defter tutulması işlemi sonuçlanmadan, pay sahibi sıfatı belirli olmadığı için genel kurul kararlarının yokluğunu veya butlanını da dava etme hakkı bulunmamaktadır.

3. Nama Yazılı Hisse Senedine Bağlanmış Olan Anonim Şirketteki Pay Sahipliğinin Murisin Vefatı Sonrasında Külli İntikal İlkesi Uyarınca Yasal Mirasçılara Geçip Geçmediği

Anonim şirketin özelliklerinden birisi de payın kıymetli evrak niteliğinde senetlere bağlanabilmesidir. Bu nedenle anonim şirket şartları bulunuyorsa, hamiline yazılı paylarını, kıymetli evrak niteliğinde hamiline yazılı hisse senetlerinde, nama yazılı paylarını ise nama yazılı hisse senetlerinde somutlaştırarak devir kabiliyetini kolaylaştırabilir. Payların, kıymetli evrak niteliğindeki hamiline ve nama yazılı hisse senetlerine bağlanması, payların tedavül kabiliyetini artırması yanında, pay sahiplerine hukuki olmayan bazı kolaylıklarda sağlayabilir. Pay senedinin mülkiyetinin geçirilmesi, haczi, üzerinde hapis hakkı, rehin veya intifa hakkı kurulması, kıymetli evrak niteliğindeki hisse senetleri üzerinde işlem yapmayı gerektirir¹⁴.

Nama yazılı hisse senetleri kanunen emre yazılı kıymetli evrak olup, ciro ve zilyetliğin nakli ile devredilebilir. Ancak nama yazılı hisse senetlerinde, anonim şirkete karşı senetten doğan hakkın kullanılabilmesi için senedin mülkiyetinin kazanılması yetmemekte, aynı zamanda devralanın pay defterine de kaydı gerekmektedir. Bu nedenle, nama yazılı hisse

13 Hayri Domaniç, *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II*, İstanbul 1988, s. 1327.

14 Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku*, C. II, 13. Bası, İstanbul, 2017, s. 110.

senetlerinde mülkiyetin kazanılması için ciro ve zilyetliğin devri yeterli olmasına rağmen, pay sahipliği haklarının anonim şirkete karşı ileri sürülebilmesi için pay defterine kayıt zorunlu bulunmaktadır¹⁵.

Ancak belirtmek gerekir ki, nama yazılı hisse senetlerine bağlanmış paylarda, ciro ve zilyetliğin geçirilmesiyle mülkiyet devralana geçer. Pay defterine kaydın mülkiyetin kazanılmasında veya kaybedilmesinde bir rolü yoktur. Kayıt sadece devrin anonim şirkete karşı ileri sürülebilmesine imkân sağlar¹⁶. Giro edilmiş nama yazılı hisse senedinin zilyetliğinin geçirilmesi ile mülkiyet devralana intikal eder. Anonim şirket pay defterine yazımdan kaçınsa bile, kendisine ciro yapılan ve senedin zilyetliği geçirilen kimse nama yazılı hisse senedinin mülkiyetini kazanmış olur, fakat pay sahipliğini şirkete karşı ileri süremez. Şirketle ilişkilerde sadece pay defterinde kayıtlı bulunan kimse pay sahibi olarak kabul edilir¹⁷.

Pay defterine kayıt, devrin ortaklığa karşı geçerliliğini sağlamakta ise de, geçerli bir devre rağmen, kaydın henüz yapılmamış olması mümkündür. Anılan durumda defter kayıtları kurucu değil açıklayıcı niteliktedir. Kayıtların aksi ve gerçek pay sahibi sıfatı, başka yollardan kanıtlanarak pay defterinde işlem yapılması ve düzeltme yapılması sağlanabilir¹⁸

Önemle ifade etmek gerekir ki, senede bağlanmış olsun veya olmasın murise ait payların miras ile birlikte mirasçılara geçeceği açıktır¹⁹. Ancak, miras yoluyla kazanılan payların, pay defterine yazılabilmesi için bu istemin şirkete bildirilmesi gerekir. Bu talebin miras gibi kanuni geçiş hallerinde yapılabilmesi için veraset ilamı ve paylaşım sözleşmesinin de talebe eklenmesi gerekmektedir. Esasen, nama yazılı hisse senetlerinin miras ile geçmesi halinde mirasçılığın ve senetlere haklılığın ispatı ya bütün mirasçılarının onayı ya da vasiyeti tenfiz memurunun beyanı ile mümkündür. , Bu nedenle, anonim şirket resen mirasçıları pay defterine işleyemez²⁰. Miras-

15 Hasan Pulaşlı, Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, Ankara 1992, s.14; Şafak Narbay, Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Ankara 2003, s.129.

16 Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, *Ortaklıklar II*, s. 126.

17 Rıza Ayhan/Hayrettin Çağlar/Mehmet Özdamar, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 4. Baskı, Ankara 2022, s.401.

18 Mehmet Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, Güncellenmiş 16. Bası, İstanbul 2022, s.277.

19 Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku I*, Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 15. Bası, İstanbul 2021, s.651 N.832a.

20 Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, *Ortaklıklar II*, s. 130.

çılar, şirket defterine kaydedilmelerini, ancak kendilerine miras kalan hisse senetlerini ve mahkemeden almış oldukları veraset ilamıyla mirasçılık sıfatlarını tevsik etmek suretiyle bizzat isteyebilirler²¹.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de sürekli hale getirdiği içtihatlarında bu hususu açıkça ortaya koymuştur. Yargıtay 11. HD'nin 19.03.2012 tarih ve 2118/402 sayılı kararı şu şekildedir; "... anonim şirketlerde ortağın vefatı sonrası hisseleri doğrudan mirasçılara intikal etmeyip, miras taksimine kadar tereke adına kayıtlıdır"²².

Öte yandan, anonim ortaklığın pay sahipleri, malik oldukları hisselerin tamamını veya bir kısmını dilediği kişi veya kişilere serbestçe devredebilir. Bu devir için esas sözleşmede hüküm yoksa ne yönetim kurulunun ne de herhangi bir resmi makamın iznine gerek vardır. Pay sahibinin sahip bulunduğu hisse senetlerinin bir kısmını kendi mülkiyetinde tutarken bir kısmını devretmesi de imkân dahilindedir. Bazı durumlarda, bir anonim şirketin nama yazılı hisse senedini devir alan kişi, çeşitli nedenlerle, anonim şirkete bildirimde bulunmayı ve kaydın yapılmasını talep etmeyebilir. Pay defterinde işlem görmeyen paylara görünmeyen paylar, pay sahibine de görünmeyen pay sahibi denilir²³. Somut olayda, davalı şirketin nama yazılı hisse senedi çıkarttığı açıktır. Ancak, miras bırakana teslim edilen bu nama yazılı hisse senetlerinin, murisin ölümünden sonra tereke içerisinde bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sadece davalı şirketin 2020 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde, şirket paylarının %100'nün miras bırakan murise ait olduğu bilgisi bulunmaktadır. Oysa, kıymetli evrak niteliğindeki bu nama yazılı hisse senetlerinin murisin, varsa banka kasasında, ev veya ofisindeki kasasında bulunup bulunmadığı araştırılmalı, bulunmuyorsa, resmi defter işlemini yapan mahkeme tarafından, bunların iptali için şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Ticaret Mahkemesinde iptal davası açması gereklidir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi benzer bir olayda bu hususa ilişkin görüşünü açıklama imkânı bulmuştur. Yargıtay TD, 15/7/1968 gün ve E. 1966/4861, K. 4433. Sayılı kararında: "... Defter kayıtlarına göre bu hisse senetlerinin ahara

21 Fırat Öztan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, 2. Bası, Ankara 1997, s. 166; Krş. Şafak Narbay, *Anonim Ortaklıkta Pay Defteri*, Ankara 2003, s. 261.

22 Yargıtay Kararları Dergisi 2012, S. 201, s.121 vd.; Erdoğan Moroğlu/Abuzer Kendigelen, *İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*, İstanbul 2014, s. 398.

23 Tekinalp/Poroy/Çamoğlu, *Ortaklıklar II*, s. 134.

devredildiği anlaşılmamaktadır. Davacı hazine borçlunun kanuni halefi durumunda olduğuna ve bir başkasına devri önlemek için de haciz kararı alınmış olduğuna göre, halen davacı aynı zamanda nama yazılı senetlerin zilyedi sayılır. TTK, nun 575 inci maddesi hükmüne nazaran, davacının davası veçhile yapılacak ilan üzerine hak sahibi bulunduğunu iddia eden 3 üncü şahısların ortaya çıkması halinde TTK, nun 416/2 fıkrası hükmüne göre ve hisse senetlerinin hüsnüniyetle devralan şahısların haklarını mahkemeye dermeyan etmeleri mümkündür. Böyle bir hal vuku' unda, mahkemece gerekli inceleme yapılarak sonucuna göre bir karar vermek aksi takdirde hisse senetlerinin iptali ile yenilerinin ihdası hususunu karar altına almak iktiza ederken... ” şeklinde karar vermiştir²⁴.

Bu davanın sonu beklenmeden, mirasçıların anılan şirkette mirasçı oldukları söylenemeyecektir. Zira, muris vefat etmeden önce, ciro ve teslim yoluyla payları bir üçüncü kişiye devretmiş olabilir. Zaten Sulh Hukuk Mahkemesi de 2020/ ... Esas sayılı dosyada bu hususun henüz netleşmediğini ara kararında açıkça belirtmiştir. Önemle ifade etmek gerekir ki, mirasçıların anılan şirketlerde mirasçı olarak hak iddia edebilmeleri için terekenin resmi defterini tutan Sulh Hukuk Mahkemesinin kararıyla birlikte, nama yazılı hisse senetlerine veya bu senetlerin iptal edildiğini gösteren bir mahkeme ilamına ihtiyaçları bulunmaktadır. Çünkü, devirden iki sene sonra, elinde ciro edilmiş nama yazılı hisse senedi bulunduğunu ileri süren üçüncü kişilerin pay sahibi oldukları iddiası ile karşılaşılabilir. Kanun koyucu, TTK m. 494/2'de ölüm anında, murisin malik olduğu pay senetlerinin derhal mirasçılara geçeceğini hüküm altına almıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, nama yazılı hisse senetleri murisin hâkimiyetinde değilse, pay defterindeki kayıt mülkiyet için yeterli olmamaktadır. Murisin bu payları önceden üçüncü kişilere devretme ihtimali daima olacaktır. Bu devir usulüne uygun olarak yapılmışsa, üçüncü kişi hisse senetlerinin malikidir. Somut olayda olduğu gibi, bir üçüncü kişi şirkete gelip, ciro edilmiş hisse senetlerini ibraz ederek pay defterine kayıt talebinde bulunabilir. Bu nedenle murisin malvarlığında bulunmayan nama yazılı hisse senetlerinin ölüm anında terekeye ait olduğu, her zaman söylenemeyecektir. Çünkü hiç kimse, ölü veya sağ olsun sahip olduğundan fazlasını devretme hak ve yetkisine sahip değildir²⁵.

24 İsmail Doğanay, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi*, 3. Baskı C. 1, Ankara 1990, s. 1101 N. 876.

25 Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 8. Baskı, Ankara 2022, s.521

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 20.09.1993 tarih ve E.6413/ K.5653 sayılı ilamında; “Miras bırakanın ölümünden önce hamiline yazılı pay senetlerini davaya teslim ile devrettiği anlaşılmasına göre, miras bırakanın mirasçıları artık anonim ortaklığın pay sahibi olduğunu ileri süremezler. Çünkü miras bırakanın yaptığı devir işlemi yasaya uygundur. Bu durumda mirasçıların pay sahibi olmaları söz konusu olamaz” şeklindeki kararıyla²⁶ bu hususu açıkça teyit etmiştir.

Aşağıda daha ayrıntılı inceleyecek olmamıza rağmen ifade etmeliyiz ki, miras bırakanın nama yazılı hisse devrine ilişkin ciro imzasının sahteliği iddia edilecekse, açılacak pay senedi iptali davasının, mirasçı sıfatı bulunan bütün mirasçılar tarafından açılması zorunludur. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi sürekli hale getirdiği kararlarında bu hususu açıkça aramaktadır. Örneğin Yargıtay 11. HD'nin 23.06.1994 tarih E.7360/ K.5394 sayılı kararında şu şekilde içtihat edilmiştir: “Miras bırakanın pay satımına ilişkin sözleşme-deki imzanın sahteliği iddia edilerek pay satışının iptali davası açılmışsa, iştirak mülkiyet nedeniyle davanın bütün mirasçılar tarafından açılması veya mirasçıların dava için izinlerinin alınması yahut terekeye mümessil tayin edilerek taraf teşkilinin sağlanması gerekir”²⁷.

Türk doktrininde ve Yargıtay uygulamasında, nama yazılı hisse senedinin, emre yazılı bir kıymetli evrak niteliğinde olduğu kabul edilmektedir²⁸. Bu nedenle, hakkın senede bağlı olduğu, senetsiz, senet ibraz edilmeden hakkın istenemeyeceği ve borcun ödenemeyeceği kıymetli evrak (nama yazılı hisse senedi) olmadan, pay defterindeki açıklayıcı kayıtlara bakılarak, şirketin muris olan pay sahiplerini tespit etmesi mümkün değildir. Kanuni devirlerde, iradi devirde olduğu gibi, nama yazılı hisse senedinin ciro edilmesine gerek kalmamakta, cironun fonksiyonunu, veraset ilamı ile iradi taksim anlaşması ya da kazai taksim kararı yerine getirmektedir²⁹. Diğer bir

26 Gönen Eriş, *Türk Ticaret Kanunu- Ticari İşletme ve Şirketler*, 4. Baskı C. 2, Ankara 2007, s. 2415.

27 Eriş, C. 2, s. 2308 N. 42.

28 Öztan, s. 1509; Poroy /Tekinalp/Çamoğlu, N.1128; Pulaşlı, Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, s. 31; Erdoğan Moroğlu, “Nama Yazılı Pay Senetlerinin Devri ve Yargıtay Kararları”, *Makaleler I*, 3. Tıpkı Bası, İstanbul: Arıkan Yayınları, 2006, s. 261-263; Hüseyin Ülgen/Mehmet Helvacı/Abuzer Kendigelen/Arslan Kaya, *Kıymetli Evrak Hukuku*, 10. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık 2016, N. 179; Abdullah Reveha Gencer, *Kıymetli Evrakta Ciro Kavramı*, İstanbul 2020, s. 174-176.

29 Önceki TTK döneminde miras yoluyla intikalde ortaya çıkan hukuki bazı sorunlar hususunda bkz. Şikrü Yıldız/İbrahim Özbay, “Bağlı Nama Yazılı Payların TTK m.

ifade ile payın miras yoluyla kazanılmasında, mirasçının pay sahibi olarak şirkete karşı pay defterine yazım isteyebilmesi için hem nama yazılı hisse senedini hem de veraset ilamı ve taksim belgesini birlikte ibraz etmesi gereklidir. Zira, pay defterine kayıt işleminin pay senetlerinin mülkiyetinin geçişinde hiçbir etkisi yoktur. Sadece usulüne uygun yapılan devir işlemi veya miras gibi kanuni geçiş nedenleriyle mülkiyetin devralna veya mirasçılara geçtiğini farz eden bir işlem niteliğindedir³⁰. Bu nedenle, gerçek durum farklıysa defterde kayıtlı olan kişinin, tek başına bu kayda dayanılarak pay sahibi sayılması mümkün olmayacaktır³¹. Öyleyse, murisi pay defterinde kayıtlı olan mirasçıların şirketteki payları kazanmalarını, çıplak paylarda olduğu gibi, sadece pay defterinde pay sahibi olarak görünen murisin mirasçısı olduğunu belirten veraset ilamının ibrazına bağlayan kuralın, kıymetli evrak niteliğindeki nama yazılı hisse senetlerine bağlanmış paylarda uygulanması, kanaatimizce mümkün değildir.

4. Anonim Şirketin Genel Kurul Toplantısında Murisin Yasal Mirasçılarının Katılımı Olmaksızın Alınan Kararın Yokluk veya Butlanla Sakat Olup Olmadığı

A. Genel Kurul Kararının Yokluk veya Butlanla Sakat Olup Olmadığı

Somut olayda davacı dava dilekçesinde, “*Davaya konu genel kurulda oy kullanan şahsın mirasçılardan biri veya bir kaçını yoksa miras hissesini yok hükmünde işlemle devraldığını düşünen kişi mi olduğu, yoğun çabaya rağmen öğrenilemediğini, kanuni veya akdi sıfatı bulunmayan yabancılar tarafından oy kullanılarak %100’ü tereke kapsamında kalan davalı şirket yöneticisinin değiştirildiğini, genel kurulun usulüne uygun olarak oluşturulmasına ilişkin hükümler hiçe sayılarak kanuni veya akdi sıfatı bulunmayan yabancıların kullandığı oyla alınan bu genel kuruldaki kararların yoklukla malul olduğunu, dava konusu genel kurul kararları şeklen yok olmasının yanı sıra içerik açısından da*

418/f.4’de Yazılı Sebeplesle Kazanılmasında Yönetim Kurulu Üyeleri ile Pay Sahiplerine Tanınan Gerçek Değerden Satın Alma Hakkı”, XXII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 2007, s. 5 vd.; Hayri Bozgeyik, “Bağlı Nama Yazılı Payların Miras Yoluyla İntikalinde Satınalma Hakkının Kullanılmasına İlişkin Bazı Sorunlar”, *BATIDER*, C. 25, S. 2, Haziran 2009, s. 211-226.

30 Pulaşlı, Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, s.82-83; Narbay, s.147 dn. 54.

31 Narbay, s.147.

emredici hükümlere aykırılık sebebiyle butlanla malul olduğunu” iddia etmiştir. Bilindiği gibi, bir genel kurul kararının yokluğundan söz edilebilmesi için kanunun aradığı kurucu/şekli nitelikteki emredici hükümlere aykırılık bulunmalıdır. Örneğin, genel kurulun yetkisiz kişiler tarafından çağrılması, kanunun aradığı nisap olmadan karar alınması, pay sahibi olmayanların oy kullanarak karar alması, yokluk için sayılan örneklerdendir.

Yokluğu talep edilen Nisan 2022 tarihli genel kurul bu açıdan incelendiğinde, yokluğu için var olduğu iddia edilen şekli eksikliklerin bulunmadığı görülmektedir. Olağanüstü nitelik taşıyan bu genel kurul toplantısı, toplantıya davete kanunen yetkili yönetim kurulu tarafından davet edilmiştir. Toplantının gündemi yeni yönetim kurulunu seçmek olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile bu toplantıda TTK m. 418 kuralı uygulanacaktır. Bu maddeye göre, anılan gündem konusunun görüşülüp karara bağlanabilmesi için ilk toplantı da esas sermayenin dörtte birini oluşturan pay sahiplerinin toplantıda bulunması zorunludur. İlk toplantıda bu nisap sağlanmamışsa ikinci toplantıda en az bir payın temsil edilmesi ile genel kurulun toplanıp gündemde bulunan yönetim kurulunu seçmesi mümkündür.

Genel kurulun ilan edilen tarihteki ilk toplantısına hiçbir pay sahibi katılmamıştır. Nisan 2022 tarihli toplantısına ise elinde şirket esas sermayesinin yüzde beşi oranında ciro edilmiş nama yazılı hisse senedi bulunan ve pay defterine kayıt talebi yönetim kurulu tarafından uygun bulunarak pay defterine pay sahibi olarak yazılan kişi katılmıştır. Öyleyse, anılan genel kurul toplantısı kanunun aradığı kurucu şekli şartların tamamını içermektedir. Zira genel kurul yetkili organ yönetim kurulu tarafından toplantıya davet edilmiş, ilk toplantıda sağlanamayan nisap, TTK m. 418 hükmüne uygun olarak ikinci toplantıda adı pay defterinde yazılı pay sahibinin toplantıya katılıp kanuna uygun olarak karar almasıyla sağlanmıştır. Bu durumda, toplantının yoklukla malul olduğu iddiasının hukuki bir temeli bulunmamaktadır.

Davacı, sonraki dilekçelerinde, hisse senetlerinde bulunan ciro imzasının miras bırakana ait olmadığını, imzanın sahte olduğunu, bu nedenle alınan kararın yoklukla malul olduğunu ileri sürmektedir. Oysa, şekli açıdan pay sahibi olduğu açık olan kişinin pay sahipliğinin geçersizliğine dair bir dava açmadan, buna ilişkin bir mahkeme kararı sunmadan alınan kararın yokluğundan söz etmek mümkün görülmemektedir. Davacının fotokopi

belgeler üzerinden uzman görüşü sunması ve ciro imzasının sahte olduğuna dair iddiası, bir mahkeme kararına dayanmadığı için asla dikkate alınabilir nitelikte değildir. Bir defa, olayda emre yazılı kıymetli evrak niteliğindeki hisse senetleri bulunmaktadır. Bu senetlerin devri için yapılan ciro poliçenin cirosu hakkındaki hükümlere tabidir. Yönetim kurulu, şekli açıdan varlığı anlaşılan cironun sıhhatini araştırmak yükümlülüğü altında değildir (Krş. TTK m. 801). Nama yazılı hisse senedini şirkete ibraz eden ve düzgün bir ciro zincirine göre hamil olduğu anlaşılan kişinin pay defterine kaydı hukuki açıdan geçerli olmalıdır. Hak sahipleri bu hisse senetlerindeki cironun geçerli olmadığını düşünüyorlarsa, öncelikle bu kaydın düzeltilmesi davası açmaları gerekmektedir³².

Ancak belirtmek gerekir ki, bu davanın açılabilmesi için öncelikle, anılan şirketin paylarının mirasçılara ait olduğuna karar verilmesi zorunludur. Bu kararı Sulh Hukuk Mahkemesi 2020/... Esas sayılı resmi defter tutma davasının sonunda verecektir. Sulh Mahkemesinin 2020/... Esas sayılı dosyasında, henüz el koyamadığı hisse senetlerinin iptalini sağlamak için görevlendireceği temsilci eliyle emre yazılı kıymetli evrakın iptaline ilişkin davayı açması, hisse senetleri getirilmezse, onları iptal edip miras bırakanın paylarını terekeye katması, getirilirse, hisse senetlerini getirenlerin gerçek hak sahibi olmadıklarını düşünüyorsa isdirdat davası açıp hukuki durumu netleştirmesi gerekmektedir. Bu nedenle mevcut durumda, pay defterinde miras bırakanın adının yazması, vergi beyannamesinde miras bırakanın pay sahibi olarak görülmesi, kıymetli evrak niteliğindeki hisse senetlerine resmi defter davasına bakan mahkemece el konulmadıkça, davacının anılan paylar açısından mirasçı olduğu sonucunu doğurmayacaktır.

Öte yandan, davalı şirketin paylarının terekeye ait olduğuna karar verilmiş olsa dahi, davacının ne huzurdaki davayı ne de pay defterinin düzeltilmesi davasını tek başına açma hak ve yetkisi bulunmaktadır. Bu davaların açılabilmesi için Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kökleşmiş içtihatlarına göre, ya bütün mirasçıları veya tereke temsilcisinin davayı açması gerekmektedir. Önemle belirtmek gerekir ki, terekenin mirasçılar arasında taksim edilip taksim sonucu belirlenen hisse senetleri mirasçı tarafından şirkete sunulmadıkça, onların şirketin pay defterine kaydının yapılması da

32 Ayrıntılı bilgi için bkz. Narbay, s.349-364

mümkün olamayacaktır. Oysa somut uyuşmazlıkta, anılan davalı şirket payları üzerinde davacının mirasçılığı henüz söz konusu değildir. Bu nedenle, davacının şirkete yaptığı pay defterine yazım talebinin gerçekleştirilmediği, iddiasının butlana neden olduğundan da söz edilemez.

B. Davacının Aktif Husumet Ehliyetinin Bulunup Bulunmadığı

Davacı, Anonim Şirketin Nisan 2022 tarihli toplantısının, yönetim kurulu seçimine ilişkin kararın yokluk veya butlanını dava etmiştir. Dava dilekçesinde, bu şirketin paylarının %100'nün miras bırakana ait olduğunu, kendisinin terekenin ¼'ü üzerinde hak sahibi bulunduğunu, yetkisiz kişilerin oy kullandığını ileri sürerek ihtiyati tedbir ve organ eksikliğini gerekçe göstererek kayyım atanması davası açmıştır. Davacının, genel kurula katılarak oy kullanan kişinin şirket pay defterinde pay sahibi olarak kaydedilmiş ve ciro edilmiş nama yazılı hisse senetlerini şirkete ibraz etmiş pay sahibi olduğunu öğrenmesinden sonra ise ibraz edilen hisse senetlerinde yer alan imzanın miras bırakana ait olmadığını, sahte imzalı bulunduğu iddiasında bulunmuştur.

Davalı şirket, dosyaya sunduğu dilekçesinde “*Nama yazılı pay senetlerinin pay defterine kaydının kurucu değil açıklayıcı nitelikte olduğunu, geçerli bir kayda rağmen kaydın henüz yapılmamış olmasının mümkün olduğunu, bu nedenlerle davacının nama yazılı hisse senetlerini fiziken ortaklığa ibraz etmeden şirket hissedarı olarak pay defterine kaydını ve pay sahipliği haklarından yararlanmayı talep etmesi ve yine pay sahibi olduğunu ispat etmeksizin bu davayı ikame etmesinin haksız ve hukuka aykırı olduğunu, davacı tarafın tüm taleplerinin davanın reddi gerektiğini*” savunmuş ve davacının aktif husumet ehliyetine sahip olmadığını ileri sürmüştür.

Doktrinde, Prof. Dr. Ömer Teoman'ın bilimsel eserlerinde çeşitli kerele ifade ettiği üzere, “*dava dilekçesinde davacı ve davalı olarak gösterilen kişiler, şeklen (biçimsel açıdan) o davanın taraflarıdır. Ne var ki, mahkemenin bu taraflar arasında dava konusu hakkın esası hakkında bir karar verebilmesi için, anılan kişilerin o davada gerçekten davacı ya da davalı sıfatına sahip olmaları gerekir. Bir davada taraf olarak gösterilen kişiler, taraf ve dava ehliyetine ve davayı takip yetkisine sahip olsalar bile, bu kişilerden birinin o davada gerçekten*

*davacı ya da davalı olmak sıfatı yoksa, dava konusu hakkın esasına ilişkin bir karar verilemeyip, dava sıfat yokluğundan, yani husumetten reddedebilir*³³.

Bir davada davacı ve davalı sıfatının kimlere ait bulunduğu tamamen maddi hukuka göre belirlenir. Sıfatın usul hukukunu ilgilendiren yönü şudur: Bir davanın tarafları ve/veya taraflardan biri o davada gerçekten (davacı ya da davalı olarak) taraf sıfatına sahip değilse, mahkeme dava konusu hakkın esası hakkında inceleme yapıp, karar veremez. Aksine davanın sıfat (husumet) yokluğundan reddine hükmeder³⁴.

Somut olaya dönüldüğünde, esasen, davacının bu taleplerden bazılarını Sulh Hukuk Mahkemesinin 2020/ ... Esas sayılı dosyasında birden fazla kere dile getirdiği, ancak kabul görmediği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, davacının davalı şirket payları üzerinde henüz mirasçı hak sahibi olduğu açıklığa kavuşmamıştır. Bu konuya ilişkin olarak açılan terekenin resmi defter tutulması davası henüz derdesttir. Öte yandan, bu dava olumlu sonuçlanıp, davalı şirketin paylarının terekeye dahil olduğuna karar verilmiş olsa dahi, davacının dava dilekçesinde isabetli olarak belirttiği gibi, mirasçılar arasında TMK m. 640/2, TTK m. 432/1 ve TTK m. 477/1 hükümleri uyarınca davalı şirketin hisseleri üzerinde elbirliği mülkiyeti esaslarının geçerli olduğu ve oy hakkının hiçbir mirasçı tarafından tek başına kullanılamayacağı izahtan varestedir. Böyle bir durumda dahi genel kurul kararlarının yokluğu, butlanı veya iptaline ilişkin davaların ya da mirasçının ölmeden önce yaptığı pay devrine ilişkin cironun sahteliği davalarının açılabilmesi için bütün mirasçılar tarafından ya da tereke temsilcisi eliyle açılması, yani aktif husumet ehliyetinin bulunması zorunludur³⁵. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi bu hususu verdiği kararlarda açıkça hüküm altına almış ve mirasçıların tamamı veya tereke temsilcisi tarafından açılmayan davaları aktif husumet ehliyeti yokluğundan reddetmiştir. Anılan kararlardan bazıları aşağıdaki şekildedir:

33 Ömer Teoman, *Yaşayan Ticaret Hukuku - Hukuki Mütalaalar, Kitap 2:1986-1988*, İstanbul 1983, s. 108.

34 Baki Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, Ankara 2017, s. 121-123; Teoman, s.108 ve orada anılan yazarlar.

35 Ölen kişinin mirasçılarının açabileceği davalar hususunda bkz. Kuru, s.110, 111. Ölen kişinin mirasçılarının davayı hep birlikte takip edebileceği hususunda ise bkz. s.111.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 28.06.2018 tarih ve Esas: 2016/ 11526 Karar: 2018 / 4926 sayılı ilamından; “... 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 599. maddesine göre tereke iştirak halinde mirasçılara geçer. Bir başka söyleyişle, elbirliği mülkiyeti hallerinden birisi de miras şirketi olup miras şirketinden bahsedilebilmesi için murisin terekesi üzerinde mirasçı sıfatını haiz birden fazla kişinin bulunması gereklidir. Miras şirketinin tüzel kişiliği yoktur. Terekeye dahil mal veya haklar üzerinde tüm mirasçılar iştirak halinde malikdir. Bu durum mirasın taksimine kadar devam eder. 4721 sayılı Yasa'nın 701/2. maddesi çerçevesinde bu mülkiyet ortaklığa ait olduğundan, terekeye dahil mal veya haklar üzerinde ortakların belli bir payı yoktur ve bu nedenle mirasçıların tümünün birlikte hareket etmesi gerektiğinden söz edilmelidir. Medeni Kanununun 640. maddesi uyarınca terekenin tümüne ait davaların bütün mirasçılar tarafından açılması gerekip ortaklar arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunmaktadır. Mirasçılardan birinin terekedeki mal ve haklara ilişkin olarak yalnızca kendi payı oranında dava açması halinde, böyle bir dava dinlenemez, zira yalnız başına bir mirasçının iştirak halindeki tereke üzerinde tasarruf ehliyeti yoktur. Bu itibarla, davacının tek başına dava açma ehliyeti bulunmadığından mahkemece, davanın aktif dava ehliyeti yokluğundan reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir”³⁶.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 29.12.2011 tarih ve Esas: 2010/ 6350 Karar: 2011/ 17847 sayılı kararından; “... Dairemizin 22.02.2007 tarih, 2005/11613 Esas, 2007/3306 Karar sayılı ilamında da açıklandığı üzere TMK'nin 676. ve 677. maddelerine göre miras taksiminin yazılı şekilde yapılması geçerlilik koşulu olup, böyle bir taksim anlaşmasında da, terekenin tamamen veya kısmen taksimi veya terekedeki miras hakkının veraset ilamındaki paylara uygun olsun olmasın bölüşümü veya temlik iradesinin mirasçılarda veya ilgili mirasçı tarafından izhar edilmesi, bu yöndeki iradenin açık ve dolaysız olarak yansıtılması zorunludur. Davaya konu şirket hissesi üzerinde mirasçılar tarafından değinilen nitelikte ve yazılı taksim ve temlik sözleşmesinin yapıldığı iddia ve ispat edilememiştir... Bu itibarla, mahkemece muristen intikal eden şirket hisselerinin mirasçılar arasında yazılı bir sözleşme ile paylaştırılmadığı, genel kurul tarihi itibarıyla miras şirketine mümessil de tayin edilmediği, aynı şekilde davalı şirket tarafından miras paylarına göre hazırlanan hazirun cetvelinin de miras paylaşım

36 Yargıtay 11. HD, Esas: 2016/11526, Karar: 2018/4926, Tarih: 28.06.2018 (www.kazanci.com.tr.)

*sözleşmesi olarak kabul edilemeyeceği ve bu durumda şirket hissesi üzerinde tüm mirasçılardan elbirliği mülkiyetinin devam ettiği göz önüne alındığına göre kurul toplantısına tüm mirasçıların birlikte veya miras şirketi temsilcisi vasıtasıyla katılmaları keza davanın da aynı şekilde miras şirketi adına açılması gerektiğinin nazar alınmaması bozmayı gerektirmiştir*³⁷.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 20.09.1993 tarih ve E.6413/ K.5653 sayılı ilamından; "... Miras bırakanın ölümünden önce hamiline yazılı pay senetlerini davalıya teslim ile devrettiği anlaşılmasına göre, miras bırakanın mirasçıları artık anonim ortaklığın pay sahibi olduğunu ileri süremezler. Çünkü miras bırakanın yaptığı devir işlemi yasaya uygundur. Bu durumda mirasçıların pay sahibi olmaları söz konusu olamaz..."³⁸.

Gerçekten de, davacının davalı şirketin payları üzerinde henüz miras hakkı doğmuş olmadığından bu sıfatı kesinleşmeden dava açma hakkının olmadığı açıktır. Tereke üzerinde mirasçılığına karar verilmiş olsa dahi bu davaları tek başına açabilme yetkisi bulunmamaktadır. Öte yandan genel kurul kararının yokluğu davasında, farklı bir talepte bulunarak, hisse senetleri üzerinde bulunan imzaların sahteliğine karar verilmesini istemektedir. Oysa imza sahteliğine dayalı bu davayı, senet kendisine ciro edilen ve pay defterinde pay sahibi olarak görünen malikine karşı da açması gerekirken bu davayı ona karşı açmamıştır. Esasen ortada pay devrinin iptaline ilişkin bir dava da bulunmamaktadır. Doktrindeki görüşler ve Yargıtay kararları dikkate alındığında, somut olayda davacı huzurdaki davayı açması için gerekli olan aktif husumet ehliyetine sahip olmadığı anlaşılacaktır.

5. Sonuç

Mirasçılardan her biri sulh mahkemesince belirlenen beyanda bulunma süresi içinde mirası reddettiğini veya resmî tasfiye istediğini ya da deftere göre veya kayıtsız şartsız kabul ettiğini beyan edebilir (TMK m. 627/I). Mirasçılar, beyanda bulunma süresi içinde dilediği hakkı seçebilir. Mirasçıların beyanda bulunma süresi içinde hangi hakkı kullandığını sulh mahkemesine yazılı veya sözlü olarak beyan etmesi gerekir. Mahkemece

37 Yargıtay 11. HD, Esas: 2010/6350, Karar: 2011/17847, Tarih: 29.12.2011 (www.kazanci.com.tr.)

38 Gönen Eriş, *Türk Ticaret Kanunu - Ticari İşletme ve Şirketler*, C. 2, Ankara 2005, s. 2415, N.7.

belirlenen süre içinde beyanda bulunulmaması halinde mirasın tutulan deftere göre kabul edilmesi sonucu doğacaktır (TMK m. 627/II). Beyanda bulunma süresi geçtikten sonra TMK m. 610/II'de öngörülen hallerin gerçekleşmesi, mirasın tutulan deftere göre kabul edilmesi sonucunu değiştirmez. Beyanda bulunma süresinin geçmesiyle mirasçı mirası tutulan deftere göre kabul etmiş olur. Sonradan terekenin olağan yönetimini aşan işlere karışılması, tereke mallarını gizlemesi veya kendisine mal edilmesi, bu sonucu değiştirmez.

Murisin terekesi için terekenin resmi defterinin tutulması davasının derdest olması halinde mirasçılarının, somut olayda davacının, henüz tereke kapsamında mirasçı sıfatı bulunmamaktadır. Mirasçılarının şirkette pay sahibi olarak kabul edilebilmesi için öncelikle resmi defter davasının mirasçılık sıfatını kazanması, sonrasında ise miras bırakanın adına düzenlenmiş kıymetli evrak niteliğindeki hisse senedi ile mirasçı olduğunu gösteren belge ve taksim sözleşmesi ya da taksime ilişkin mahkeme kararını şirkete ibraz etmesi gerekmektedir. Bu şartlar gerçekleşmedikçe, anonim şirket tarafından mirasçılarının, somut olayda davacının, şirketin pay defterine kaydı yapılamaz.

Somut olayda anonim şirketin Nisan 2022 tarihli genel kurul toplantısı, kanunda belirtilen kurucu/şekli nitelikteki şartların tamamını taşımakta olup, genel kurul yetkili kişiler tarafından toplantıya davet edilmiş ve anılan toplantıya pay defterinde malik olarak gözüken kişiler katılarak TTK m. 418'e uygun olarak karar alınmıştır. Bu durumda, genel kurul kararının yokluğundan söz edilemez. Genel kurul pay defterinde pay sahibi olarak kayıtlı olan kişiyi yönetim kuruluna üye olarak seçmiş olup, alınan kararın butlanla malul olduğunu ileri sürmek de mümkün değildir.

Mirasçılarının davalı şirket payları için mirasçı sıfatı henüz açıklığa kavuşmadığı açık olup, davacının mirasçı sıfatı açığa kavuşsa dahi, bu davayı tek başına açma hakkı bulunmamaktadır. Tereke kapsamında bulunan paylarla ilgili tasarrufların ya mirasçılarının tamamı ya da tereke temsilcisi tarafından yapılması aktif husumet ehliyeti açısından gereklidir. Kaldı ki, terekenin defterinin tutulması nedeniyle TMK m. 624 hükmü uyarınca ister olağan isterse olağanüstü bir işlem olsun bir mirasçının mahkemeden yetki almaksızın dava açması zaten mümkün değildir. Somut olayda

mahkemeden yetki alınmadığı gibi, dava bütün mirasçılar ya da tereke temsilcisi tarafından da açılmış değildir. Bu nedenle huzurdaki davada, davacının dava dilekçesindeki taleplerini ileri sürebilmesi açısından aktif husumet ehliyeti bulunmamaktadır.

Somut olayda davacı genel kurul kararının yokluğu davasında, farklı bir talepte bulunarak, hisse senetleri üzerinde bulunan imzaların sahteliğine karar verilmesini de istemiştir. Oysa imza sahteliğine dayalı davanın, senet kendisine ciro edilen ve pay defterinde pay sahibi olarak görünen malike karşı açılması gereklidir. Somut olayda payın malikine karşı dava yöneltilmediğinden payın iptali açısından şirketin pasif husumet ehliyeti de bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Ayhan, Rıza /Çağlar, Hayrettin/ Özdamar, Mehmet, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 4. Baskı, Ankara 2022.
- Avcı, Mehmet Özgür. *Mirasın Mahkeme Kararı ile Paylaşılması*. İstanbul 2014.
- Bahtiyar, Mehmet, *Ortaklıklar Hukuku*, Güncellenmiş 16. Bası, İstanbul 2022.
- Bozgeyik, Hayri. “Bağlı Nama Yazılı Payların Miras Yoluyla İntikalinde Satınalma Hakkının Kullanılmasına İlişkin Bazı Sorunlar”. *BATIDER*, C. 25, S. 2, Haziran 2009, 211-226.
- Çabri, Sezer. *Miras Hukuku Şerhi*, C.II, (TMK m.575-639). İstanbul 2020.
- Doğanay, İsmail. *Türk Ticaret Kanunu Şerhi*. 3. Baskı, C. 1, Ankara 1990.
- Domaniç, Hayri. *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II*. İstanbul 1988.
- Dural, Mustafa. *Türk Özel Hukuku C. IV - Miras Hukuku*. İstanbul 2015.
- Eriş, Gönen. *Türk Ticaret Kanunu - Ticari İşletme ve Şirketler C. 2*. Ankara 2005.
- Gencer, Abdullah Reveha. *Kıymetli Evrakta Ciro Kavramı*. İstanbul 2020.
- Helvacı, İlhan. *Gerekçeli-Karşılaştırmalı-İçtihatlı-Notlu Türk Medeni Kanunu*, C.III. İstanbul 2013.
- İmre, Zahit/Erman, Hasan. *Miras Hukuku*. İstanbul 2021.
- İnan, Ali Naim/Ertay, Şeref/Albaş, Hakan. *Türk Medeni Hukuku - Miras Hukuku*. Ankara 2008.
- Kılıçoğlu, Ahmet. *Miras Hukuku*. Genişletilmiş 8. Bası, Ankara 2018.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip. *Miras Hukuku*. 3. Bası, İstanbul 1987.
- Kuru, Baki. *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*. Ankara 2017.

- Moroğlu, Erdoğan/Kendigelen Abuzer. *İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*. İstanbul 2014.
- Moroğlu, Erdoğan. *Nama Yazılı Pay Senetlerinin Devri ve Yargıtay Kararları*. Makaleler I, 3. Tıpkı Bası, İstanbul: Arıkan Yayınları 2006.
- Narbay, Şafak. *Anonim Ortaklıkta Pay Defteri*. Ankara 2003.
- Oğuzman, M. Kemal. *Miras Hukuku*. 6. Bası, İstanbul 1995.
- Öztan, Fırat. *Kıymetli Evrak Hukuku*. 2. Bası, Ankara 1997.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin. *Ortaklıklar Hukuku I*, 15. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık 2021.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin. *Ortaklıklar Hukuku II*, 13. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık 2017.
- Pulaşlı, Hasan, *Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri*, Ankara 1992
- Pulaşlı, Hasan, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 8. Baskı, Ankara 2022
- Serozan, Rona/Engin, Baki İlkey. *Miras Hukuku ve Uygulama Çalışmaları*. Ankara 2018.
- Teoman, Ömer. *Yaşayan Ticaret Hukuku - Hukuki Mütalaalar*, Kitap 2:1986-1988. İstanbul 1983.
- Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan. *Kıymetli Evrak Hukuku*. 10. Bası, 12, İstanbul: Levha Yayıncılık 2016.
- Yıldız, Şükrü/Özbay, İbrahim “Bağlı Nama Yazılı Payların TTK m. 418/f.4’de Yazılı Sebeplerle Kazanılmasında Yönetim Kurulu Üyeleri ile Pay Sahiplerine Tanınan Gerçek Değerden Satın Alma Hakkı”, XXII. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, Ankara 2007, s. 5 vd

